

Koolmees schiet zzp-wet af, maar heeft nog geen alternatief

Kabinet belooft jacht op kwaadwillenden te intensiveren

Johan Leupen en Martine Wolzak
Den Haag

Het overgrote deel van de Nederlandse zzp'ers en hun opdrachtgevers kan gerust ademhalen, suste minister van Sociale Zaken Wouter Koolmees (D66) gistermiddag. De impopulaire Wet DBA, die zoveel twijfel heeft gezaaid over wie zich zelfstandig ondernemer mag noemen en wie niet, gaat nog eens anderhalf jaar in de ijskast. Goedwillende partijen hoeven geen boetes te vrezen, ook als bij controle van de fiscus achteraf blijkt dat niet alles in de haak was.

Koolmees en staatssecretaris van Financiën Menno Snel (ook D66) distantieerden zich gisteren maar al te graag van de besmette Wet DBA. Die was in 2016 gelanceerd door Rutte II om schijnzelfstandigheid te bestrijden en meer helderheid te verschaffen over de positie van de zzp'ers. Het ontaarde in een fiasco en hevig verzet van de Tweede Kamer, nadat veel legitieme zzp'ers opdrachten hadden verloren en in payrollconstructies waren gedrukt door opdrachtgevers die naheffingen vreesden. De wet is nooit actief gehandhaafd, en dat blijft dus zo tot 2020.

De enige partijen die nu nog iets te vrezen hebben, zijn kwaadwillenden, die 'opzettelijk een situatie van evidente schijnzelfstandigheid laten voortbestaan', schrijven de twee bewindslieden in een brief aan de Tweede Kamer. De jacht op deze kwaadwillenden wordt zelfs opgevoerd, beloven Koolmees en Snel: niet alleen de ernstige gevallen, maar ook 'gewone' kwaadwillenden komen in het vizier van de Belastingdienst. De boodschap: Rutte III is problemen van uitbuiting van zzp'ers 'aan de onderkant' niet helemaal uit het oog verloren en gaat niet op zijn handen zitten in 2018.

Hoe Financiën de jacht precies wil intensiveren en verbreden, is niet duidelijk: de bewijslast die de fiscus moet verzamelen om aan te tonen dat er sprake is van opzettelijke schijnzelfstandigheid, is dermate uitputtend dat het tot nu toe bijna onmogelijk is gebleken om kwaadwillenden echt te grazen te nemen. En aan die bewijslast verandert verder niets, legde staatssecretaris Snel vrijdag uit in een toelichting.

Koolmees en Snel erkenden in hun Kamerbrief dan ook dat de doorbraak in dit taaie zzp-dossier moet komen in 2020, in de vorm van aanpassingen van het arbeidsrecht, het fiscale recht en het sociale zekerheidsrecht, 'met

Minister van Sociale Zaken Wouter Koolmees (D66).

FOTO: PETER HILZ/HH

Doorbraak in zzp-dossier moet komen in 2020, zeggen bewindslieden

implicaties voor de uitvoering en handhaving door onder andere de Belastingdienst en het UWV'. Rutte III wil bovendien voor 2019 een herziening van het begrip gezagsverhouding, om voor eens en altijd scherp te kunnen krijgen wie als werknemer moet worden aangemerkt, en wie als zelfstandig ondernemer. 'We zijn dit als een dolle aan het uitwerken', zei Koolmees.

Al met al een bijzonder complexe, ambitieuze operatie dus, die alleen nog maar ingewikkelder wordt in het afstemcircuit met tientallen 'veldpartijen' en belangengroepen. Veel van hen trekken verschillende kanten op. Hun medewerking en draagvlak is niettemin nodig, wil Rutte III nog een mislukking à la DBA voorkomen.

Waar de zzp-lobbyorganisaties vrijdag vooral opgelucht reageerden dat de DBA een stille dood gaat

sterven, toonde voorzitter Maurice Limmen van de op een na grootste vakbond CNV zich gisteren bijzonder ongelukkig. De scheefgroei, onzekerheid en oneigenlijke concurrentie op de arbeidsmarkt neemt alleen maar toe nu de politiek zich afzijdig houdt, vindt de vakbondsman.

'Dit is heel slecht nieuws', stelde Limmen. 'Iedereen mag zijn gang gaan tot 2020. Uitbuitende opdrachtgevers kunnen rustig gaan slapen. En de slachtoffers daarvan worden aan hun lot overgelaten. De politiek hoort omdenkt te werk te gaan, maar om onrust uit de weg te gaan schuift men de zaken verder voor zich uit. Het wordt er alleen maar moeilijker op om straks wel in te grijpen. Ik voorspel: ook de nieuwe maatregelen in het regeerakkoord gaan nog een storm van kritiek opleveren.'